

Innovationsverksamhet i svenska företag 2006-2008

UF0315

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning.....	5
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	8
2.2.3	Mätning.....	8
2.2.4	Svarsbortfall.....	8
2.2.5	Bearbetning.....	8

2.2.6	Modellantaganden	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	9
B.3	<i>Aktualitet</i>	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	10
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer.....	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster	10

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Forskning och utveckling

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation:

Postadress:

Besöksadress:

Kontaktperson:

Telefon:

E-post:

Statistiska centralbyrån, SCB
Box 24 300, 104 51 Stockholm
Karlavägen 100, Stockholm
Roger Björkbacka
08-506 946 06
fornamn.efternamn @scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån, SCB
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	Roger Björkbacka
<i>Telefon:</i>	08-506 946 06
<i>E-post:</i>	Fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger/föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCB:s föreskrifter (SCB-FS 2009:08)

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inga gallringsföreskrifter

A.9 EU-reglering

EU reglerad statistik enligt kommissionens förordning 1450/2004.

A.10 Syfte och historik

Sverige har under en lång rad av år tillhört de länder i världen som avsätter mest resurser till forskning och utveckling. Stagnationen i slutet av 1980-talet förbyttes i mitten av 90-talet till en ny ökning av FoU-utgifterna. Sedan länge har OECD-länderna haft en god överblick av just hur stora satsningar som görs på FoU. Däremot har kunskapen varit begränsad om vad dessa och övriga utvecklingsatsningar mynnar ut i när det gäller produkter och produktionsprocesser.

Idag anses det allmänt att det finns en koppling mellan ett lands ekonomiska tillväxt och dess innovationskraft. Behovet av ökad förståelse för vilka faktorer som framförallt påverkar företagets innovationsverksamhet ledde under 1980-talet fram till viktiga genombrott i både de teorier och det empiriska arbete som de flesta OECD-länder huvudsakligen baserar sin innovationspolitik på. I början av 1990-talet fastställde OECD principerna för ett internationellt samordnat arbete. Dessa principer användes sedan av EU och dess statistikorgan Eurostat i den första gemensamma innovationsundersökningen, Community Innovation Survey (CIS) av den teknologiska innovationsverksamheten i industrin för åren 1990 till 1992. Sverige som då inte var medlem i EU, deltog inte i denna första undersökning.

I Eurostats regi har sedan ytterligare fyra innovationsundersökningar genomförts, CIS2, CIS3 och CIS4, CIS2006 med Sveriges deltagande.

Under 1999 och början på 2000 genomförde SCB en nationell innovationsundersökning för perioden 1996-1998 på uppdrag från Verket för näringslivsutveckling (NUTEK). Denna undersökning använde inte termen "Teknologisk innovation", bl.a. för att anpassa undersökningen till tjänsteföretagens syn på sin innovationsverksamhet, som användes under de båda innovationsundersökningarna inom EU.

Innovationer och innovationsaktiviteter är betydelsefulla faktorer för tillväxt. För att kunna understödja tillväxten är det för beslutsfattare på olika nivåer angeläget att identifiera dessa faktorer. Under 2004 påbörjades den fjärde omgången av den EU-gemensamma innovationsundersökningen. Till grund för undersökningen ligger ett gemensamt frågeformulär som utarbetats av EU:s statistikorgan Eurostat i samarbete med medlemsländerna. Detta för att kunna göra goda jämförelser av innovationsverksamheten mellan Europas länder.

Enkäten är ställd till företagets verkställande direktör. Samråd har skett med Näringslivets nämnd för regelgranskning, NNR, med avseende på undersökningens utformning och innehåll.

A.11 Statistikanvändning

Eurostat är beställare och använder undersökningen för jämförelse av innovationsaktivitet bland de olika medlemsländerna i EU och EEA, VINNOVA, olika departement, forskare m.fl. Övriga användare: Rapporten har ett allmäninformativt intresse.

A.12 Uppläggning och genomförande

Innovationsstatistiken genomförs vartannat år. Undersökningen består av två delar; en totalundersökningsdel (företag med 250 anställda eller fler) och en urvalsdel (företag med 10-249 anställda). Undersökningen genomförs både som en webbenkät samt postenkät. Två skriftliga påminnelser skickas. Enkäterna telefonkompletteras i den mån det behövs. För företag som ej kommit in med ifyllt blankett (objektbortfall) har bortfallskorrigerings skett genom så kallad rak uppräknings. För partiellt bortfall har återkontakter skett med företagen för att få in så mycket svar som möjligt. Eurostats SAS-applikation har även använts för imputeringar av partiellt bortfall. Vissa logiska korrigerings har även genomförts med hjälp av föregående undersökning

A.13 Internationell rapportering

Rapportering sker till Eurostat.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Detta år ingår en modul i enkäten med frågor om innovationer med gynnsamma effekter på miljön. Denna modul kommer till nästa undersökning bytas ut till något annat aktuellt ämne.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Undersökningen belyser hur innovativa svenska företag är. Den mäter hur stor andel företag som har introducerat produktinnovationer, processinnovationer, organisatoriska innovationer samt innovationer inom marknadsföring. Undersökningen mäter även vilka syften företagen hade med sina innovationer. Undersökningen mäter även hur stora innovationsutgifter svenska företag har avseende produkt och processinnovationer.

1.1.1 Objekt och population

Statistiken omfattar företag inom SNI2007

5-33
35-39
46
49-53
58
61-66
71
72

I undersökningen ingår företag med minst 10 anställda som vid urvalstillfället under referensåret har klassificerats som aktiva i SCB:s företagsregister (FDB). Samtliga företag med minst 249 anställda liksom samtliga Industrieforskningsinstitut ingår i urvalet. Av övriga företag ingår ett urval.

Urvalsram: Företagsdatabasen, FDB.

Totalt (N): 17 399 företag

Urval (n): 5 418 företag.

1.1.2 Variabler

Undersökningen innefattar variabler som belyser företagens innovationsverksamhet. Exempel på variabler:

- Vilken typ av innovation bedriver företaget
- Vilka typer av innovationsaktiviteter bedriver företagen
- Vilka syften finns med innovationen
- Vilka samarbetar företagen med då det gäller pro-

- dukt/processinnovationer
- Totala innovationsutgifter avseende produkt/processinnovation
- Innovationer med gynnsamma effekter på miljön

1.1.3 Statistiska mått

Andelar och antal företag med olika egenskaper, totala utgifter för innovationsverksamhet gällande produkt/processinnovationer.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Redovisning av resultaten av undersökningen avseende 2006-2008 görs efter näringsgrensindelningen SNI2007 och storleksklass på företaget.

1.1.5 Referenstider

Uppgifterna skall avse 2006-2008 men för vissa variabler endast år 2008.

1.2. Fullständighet

Se punkt 1.1.1

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

De olika felkällorna som kan finnas för en urvalsundersökning som denna beskrivs nedan.

Urval

Urvalet som använts i denna undersökning utgör ett sannolikhetsurval, det vill säga urvalssannolikheter är kända. Ett sådant urvalsförfarande orsakar en slumpmässig, men beräkningsbar, osäkerhet hos resultaten eller skattningarna. Skattningarnas osäkerhet anges med felmarginaler. Skattningen plus/minus felmarginalen bildar ett 95-procentigt konfidensintervall kring skattningen. Detta innebär att med 95 procents säkerhet täcker det angivna intervallet det sanna värdet för populationen (givet att inga andra fel förekommer). Se *redovisning av osäkerhetsmått*.

Ramtäckning

Problem med ramtäckning tar sig två olika uttryck. Dels att företag som inte skulle varit med i urvalsramen är det, t ex företag som gått i konkurs, vilket resulterar i *övertäckning*. Dels att företag som borde varit med i urvalsramen inte är det, t ex nystartade företag, vilket resulterar i *undertäckning*.

Mätning

För att mäta företagets innovationsverksamhet har ett frågeformulär använts som mätinstrument, enkäten har funnits både i pappersformat och i elektronisk format. Mätningen är naturligtvis mycket beroende av frågeformulärets utformning och de ställda frågorna samt dess definitioner.

Mätfel inträffar bland annat när uppgiftslämnaren missförstår frågor och då lämnar felaktiga uppgifter.

Lämnade svar och återkontakter med företagen indikerar att mätfelen främst gäller de kvantitativa variablerna innovationsutgifter samt andelen av omsättningen som kom från nya produkter. Här tycks uppskattningarna vara grova och ibland är frågorna missuppfattade.

För enskilda kvalitativa variabler kan det vara svårt för uppgiftslämnarna att förstå vad frågan avser. Detta främst på grund av att definitionerna kan vara svåra att förstå.

Bortfall

I denna undersökning förekommer två typer av bortfall, objektsbortfall och partiellt bortfall. Objektsbortfallet utgörs av de företag som inte svarar på enkäten över huvud taget. Partiellt bortfall innebär att företagen svarar på flertalet frågor i enkäten, men felaktigt hoppar över en eller flera frågor.

Objektsbortfallet i denna undersökning är 15 procent. En del företag har hoppat över vissa frågor i enkäten, vilket utgör det partiella bortfallet. Det är förmodligen så att de har hoppat över dessa för att de inte vet eller för att de inte förstått frågans innebörd. Vissa frågor, som till exempel de som behandlar innovationsutgifter, kan av företagen upplevas som känsliga att besvara och kan därför vara (medvetet) överhoppade.

Bearbetning

I samband med hantering och bearbetning av blanketter, datafiler och tabeller kan fel uppkomma.

Redovisning av osäkerhetsmått

I samtliga tabeller i tabellbilagan anges 95-procentiga konfidensintervall för skattningarna.

Ett 95-procentigt konfidensintervall ges av:

Skattning $\pm 1,96$ x medelfel.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalsramen sätts med utgångspunkt från informationen i SCB:s företagsregister vid tillfället för urvalsdragningen, urvalsdragningen skedde i november 2008.

Den utgörs av aktiva företagsenheter inom aktuella branscher och företagsstorlekar.

Urvalsramen delas in i delgrupper (strata) efter bransch och storleksklass. I strata bestående av företagsenheter med 249 anställda eller fler har samtliga tagits med i urvalet.

Inom strata med 10-249 anställda har ett stratifierat, slumpmässigt urval med optimal allokering dragits. I strata med 7 företag eller färre har samtliga företag inkluderats. I strata med fler än 7 företag har åtminstone 7 företag kommit med i

urvalet. För att få så jämförbara resultat över tiden som möjligt har urvalet samordnats med förra årets urval. Urvalet har även samordnats med undersökningen gällande Forskning och utveckling i företag 2007 samt undersökningen Företagens utgifter för IT2008. Urvalet kom att bestå av 5 418 företagsenheter.

Stratifieringsvariabler: bransch och storleksklass

Storleksstratifiering

<i>Variabel</i>	anställda
<i>Storleksgrupp</i>	Stkl1 = 10-49 Stkl2 = 50-249 Stkl3 = 250-499 Stkl4 = 500-

Branschstratifiering

Stratifiering efter bransch gjordes efter Standard för svensk näringsgrensindelning 2007, SNI 2007 på tvåsiffernivå.

Allokering

Variabel Stkl 3 och 4 totalundersöks, minsta antal urvalsenheter per strata 7.

2.2.2 *Ramtäckning*

Den samordnade urvalsdragningen, SAMU, som årligen görs ur SCB:s företagsregister (FDB), används för att avgränsa rampopulationen och för att bestämma vilka företag som ska undersökas. Rampopulation utgörs av:

Företag med 10 anställda eller fler inom de branscher som täcks in.

Allmänt innehåller ramen både under- och övertäckning, nystartade respektive nedlagda och fusionerade företag.

2.2.3 *Mätning*

Uppgifterna om företagens innovationsverksamhet samlas in genom en postenkät samt genom webbenkät.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Som objektbortfall räknas uppgiftslämnare (=företag), som medtagits i undersökningen men som ej inkommit med ifylld blankett. I undersökningen ingår sammanlagt 5 418 företag och av dessa svarade 85 procent.

2.2.5 *Bearbetning*

Insamlat material har genomgått en mikrogranskning i ett granskningssystem där ett stort antal kontroller avseende summeringar, rimlighet och samband mellan variabler genomförts. Efter mikrogranskningen är avslutad används en SAS-applikation som Eurostat utvecklat för att bearbeta data, där görs bland annat logiska rättningar och imputeringar. Eurostat rekommenderar att samliga medlemsländer använder denna SAS-applikation för att resultaten ska bli så jämförbara som möjligt.

2.2.6 *Modellantaganden*

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Konfidensintervallets halva längd redovisas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen genomförs vartannat år.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden var drygt 14 månader. Blanketterna skickades till företagen i april år 2008.

3.3 Punktlighet

Planerad publicering var den 3 december 2009. Publicering skedde den 3 december 2009.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Tidigare har företagen endast besvarat om de varit produkt och/eller processinnovationer, detta år har två helt nya typer av innovationer lagts till. I denna enkät anger företagen om de haft någon produktinnovation, processinnovation, organisatorisk innovation eller innovation inom marknadsföring. Detta är en stor förändring jämfört med tidigare vilket kan påverka resultaten. Jämförelser med tidigare undersökningsomgångar är därför inte att rekommendera.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken är jämförbar med andra EU länders studier om innovationsverksamhet bland företag. Undersökningarna i samtliga EU länder baserar sig på OSLO manualen vilket är en manual för hur man ska mäta och tolka data om innovationer. Det kan dock finnas skillnader mellan olika länder som kan ha mer eller mindre påverkan på jämförbarheten, såsom översättningen av frågorna till landets språk, och svarsbortfall.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

-

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se. Fullständiga resultat från undersökningen och övriga undersökningar utförda av EU-länder presenteras av EU:s statistikorgan, Eurostat <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

5.2 Presentation

Materialet presenteras i en publikationen, data redovisas även i statistikdatabasen.

5.3 Dokumentation

Ytterligare information om finns att läsa i ”dokumentation av statistiken”, samt i dokumentation om mikrodata. Någon annan ytterligare lätt tillgänglig dokumentation av undersökningen utöver dessa dokument finns inte.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan göras av materialet såsom andra aggregeringar efter branscher eller storleksklasser, förutsatt att resultatet inte medför att något enskilt företag går att identifiera. Aidentifierat material kan göras tillgängligt för forsknings- och statistikändamål om det godkänns vid en särskild prövning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor kring undersökningen, kontakta någon som arbetar med FoU- eller innovationsstatistik vid SCB, via SCB:s växel 08-50 69 40 00 eller skriv till fou-statistik@scb.se. Det går även att vända sig till den centrala informationsservicen vid SCB på telefonnummer 08-50 69 48 01 eller skriva till infoservice@scb.se.